

Frötuna kyrka

Antikvarisk kontroll vid restaurering av altare, altarring, korbänksskärmar,
Frötuna kyrka, Frötuna socken,
Norrälje kommun, Uppland

Kersti Lilja
Rapport 2004:31

Frötuna kyrka

Antikvarisk kontroll vid restaurering av altare, altarring, korbänksskärmar,
Frötuna kyrka, Frötuna socken, Norrtälje kommun, Uppland

Kersti Lilja

Rapport 2004:31

Rapporten finns i PDF-format på adressen
stockholms.lans.museum

 STOCKHOLMS LÄNS MUSEUM

Box 6176 102 33 Stockholm

Tel 08-690 69 60 Fax 08-32 32 72

Besöksadress: Klarahuset, Sabbatsbergsvägen 6

Hemsida stockholms.lans.museum

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Stockholm 2004

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	7
Administrativa uppgifter	7
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	7
Utförda åtgärder	7
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	8

Sammanfattning av utförda åtgärder

Arbetena har bestått i restaurering av förgyllning och bemålning på altarring, altare samt korbänksskärmar. Heltäckningsmatta på altarinredningens trägolv och och elinstallationer på altarringens insida har borttagits.

Administrativa uppgifter

Objekt: Frötuna kyrka

Socken: Frötuna

Kommun: Norrtälje

Landskap: Uppland

Arbetshandlingar: Förslag till restaurering av förgyllningar samt bemålning på altarring, altare samt korbänksskärmar i Frötuna kyrka. K. Fredrikssons Måleri AB, 2002-10-30

Länsstyrelsens beslut: 433-04-1701

Beställare: Rådmansö Frötuna pastorat

Entreprenör: K. Fredrikssons Måleri AB, Caj Fredriksson

Antikvarisk kontrollant: Stockholms läns museum, Kersti Lilja

Byggnadstid: oktober - november

Antikvarisk slutbesiktning: 2004-11-02

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Frötuna kyrka är uppförd under medeltiden. Den fasta inredningen präglas i huvudsak av 1700-talet. Altare och altarring är utförda år 1773 av en snickare vid namn N J Dahlström från Norrtälje. År 1788 blev de målade och förgyllda. Sedan 1932 är de grönmarmorerade med förgyllningar (med ledning av rester av ursprunglig färg), innan dess var de vitmålade. Korbänksskärmar vid sidan av altaret utfördes år 1768 av samma snickare. På korbänksskärmar överliggare står två pyramider, vilka ursprungligen stod på fundament vid de främsta bänkkvarteren, där de markerade koret (oklart när de flyttades).

Utförda åtgärder

Arbetena föranleddes till stor del av att förgyllningarna och krideringslagren hade börjat släppa från underlaget. Restaureringen av förgyllningar och målningsskikt har bestått av stabilisering av skadeställets omkringliggande krideringslager. Animaliskt lim har sprutats in. Nya krideringslager har byggts upp i c:a 15 skikt, med från stenkrita i grunden till boluskrita i ytskiktet. Efter avslipning och grundpolering har 2 – 3 skikt rött poliment pålagts. Ytan har därefter polerats med

agatsten. Därefter har nytt bladguld anlagts och polerats på skadeställena. Det nya guldets har dämpats med reversibelt guldvas för att bättre överensstämma med intilliggande ytor. Viss retuschering har utförts med 24 k akvarellguld. Till retuschering av mattförgyllningar har akrylbaserad konstnärsfärg använts.

Altarringens överliggare har partiellt skrapats, spacklats, grundats och slipats varefter den har målas i marmoreringsteknik och färgställning som altarskivans. Till altarringens överliggare har platsblandad linoljefärg använts varefter överliggaren har fernissats med halvmatt alkydoljefernissa och vaxats. Marmoreringar har varsamt rengjorts varefter retuscheringar har utförts med platsblandade linoljefärger. Sockeln på insidan av altarringen har efter rengöring, skrapats, slipats och målats med linoljefärg i samma kulör som tidigare. Utsidans sockel har rengjorts, retuscherats samt fernissats. Mindre skador på altarsockeln har ilagats med kalkbruk. Pyramider har rengjorts varsamt varefter skador i ytskiktet har retuscherats.

Den heltäckningsmatta som sedan 1970-talet legat på altarinredningens trägolv har borttagits liksom kontakt, mikrofon och ledningar på altarringens insida. Trägolvet i altarringen har såpskurats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetena har utförts i enlighet med Länsstyrelsens beslut och antikvariska krav.

Bildbeteckning: lp20040135. Detalj av altarringen före restaureringen. Foto: Kersti Lilja.

Bildbeteckning: lp20040136. Detalj av altaret före restaureringen. Foto: Kersti Lilja.

Bildbeteckning: lp20040137. Detalj av altarringens insida före restaureringen. Foto: Kersti Lilja.

Bildbeteckning: lp20040138. Detalj av altarringens golv efter bortagandet av heltäckningsmattan. Foto: Kersti Lilja.

Bildbeteckning: lp20040139. Detalj av altarringens insida efter restaureringen. Foto: Kersti Lilja.